

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ความต้องการในการเสริมสมรรถภาพของครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในยุคโลกาภิวัตน์ มีขั้นตอนในการดำเนินงานดังนี้

1. การศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. การนำเสนอข้อมูล

การศึกษาค้นคว้า

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากเอกสาร หนังสือ วารสาร บทความ เอกสาร ประกอบการสัมมนา และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง แนวคิดของนักวิชาการที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความหมาย ผลกระทบของกระแสโลกาภิวัตน์ ต่อสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ทั้งในบริบทที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศ และต่างประเทศ

2. ศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากเอกสาร หนังสือ วารสาร บทความ และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เอกสารประกอบการสัมมนา แนวคิดของนักวิชาการและข้อคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เนื้อหาเกี่ยวข้องกับสมรรถภาพของครูสังคมศึกษา ในด้านต่าง ๆ ตามสภาพเศรษฐกิจ สังคมในปัจจุบัน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของตัวอย่างกลุ่มประชากร ครูสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา เกี่ยวกับความต้องการในการเสริมสมรรถภาพของครูสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ในยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขึ้นมีขอบเขต 3 ด้าน ดังนี้คือ

1. ความต้องการในการเสริมสมรรถภาพด้านความรู้
2. ความต้องการในการเสริมสมรรถภาพด้านคุณลักษณะ
3. ความต้องการในการเสริมสมรรถภาพด้านทักษะการปฏิบัติ

3. ศึกษางานวิจัย ตำรา เอกสาร การสุ่มตัวอย่าง การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิจัย และแนวทางการสร้างเครื่องมือ

การกำหนดกลุ่มตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูสังคมศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Sample Random Sampling) ดังนี้

1. สำรวจโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนวิชาสังคมศึกษา ในสังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีทั้งหมด 119 โรงเรียน
2. เลือกโรงเรียนในข้อ 1 มาร้อยละ 50 ของจำนวนโรงเรียนทั้งหมด โดยจับสลากรายชื่อจากโรงเรียนที่เปิดสอนวิชาสังคมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีทั้งหมด 8 ท้องที่การศึกษา ได้ตัวอย่างประชากรโรงเรียน จำนวน 60 โรงเรียน
3. เลือกตัวอย่างประชากรในโรงเรียน ที่สุ่มได้ในข้อ 2 มาโรงเรียนละ 6 คน เป็นครูสังคมศึกษา ที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 3 คน และหรือระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 คน รวมโรงเรียนละ 6 คน จะได้ตัวอย่างประชากร 360 คน (ดูรายชื่อโรงเรียนในภาคผนวก ค)

ตาราง 1. จำนวนโรงเรียน จำนวนครู ที่เป็นตัวอย่างประชากร จำแนกตามท้องที่การศึกษา

ท้องที่การศึกษา	จำนวนโรงเรียนทั้งหมด	จำนวนตัวอย่างประชากร	
		โรงเรียน	ครู
1.	15	11	66
2.	13	6	36
3.	12	8	48
4.	14	6	36
5.	23	8	48
6.	15	10	60
7.	14	6	36
8.	13	5	30
รวม	119	60	360

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้าง มีขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนเตรียมการในการสร้างเครื่องมือ

1.1. ศึกษาตำรา เอกสาร บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวกับสมรรถภาพของครูสังคมศึกษา คุณลักษณะของครูสังคมศึกษา จากหนังสือ เอกสาร งานวิจัยต่าง ๆ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

1.2. ศึกษาแนวทางสร้างแบบสอบถาม เกี่ยวกับความต้องการในการเสริมสมรรถภาพของครูสังคมศึกษา

1.3. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้น โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งผู้เชี่ยวชาญจำนวน 16 ท่าน ซึ่งมีคุณสมบัติ ดังนี้ (ดูภาคผนวก ข)

1. เป็นนักการศึกษา สังคมศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และหรือทบวงมหาวิทยาลัย 5 คน

2. เป็นหัวหน้าหมวดสังคมศึกษา ที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหัวหน้าหมวดวิชาที่ได้รับการแต่งตั้งอย่างเป็นทางการ จำนวน 5 คน

3. ครูสังคมศึกษา ผู้สอนประจำวิชาสังคมศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ดำรงตำแหน่งอาจารย์ 3 มีผลงานทางด้านการสอนสังคมศึกษา และหรือครูสังคมศึกษาดีเด่นที่ได้รับการคัดเลือกจากคุรุสภา กระทรวงศึกษาธิการ และหรือจากสมาคมครูสังคมศึกษาแห่งประเทศไทย 5 คน

1.4. กำหนดกรอบคำถาม จากการศึกษาเอกสาร และการสัมภาษณ์มาสร้างเป็นแบบสอบถาม ข้อกระทงคำถามจะเกี่ยวกับ สมรรถภาพของครูสังคมศึกษา และความต้องการเสริมสมรรถภาพของครูสังคมศึกษา

2. ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม

2.1. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามขึ้น 1 ชุด (ดูภาคผนวก จ) สำหรับครูผู้สอนสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีขั้นตอนดังนี้

แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน มีลักษณะดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจคำตอบ (Check list) โดยถามเกี่ยวกับเรื่องเพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการสอนสังคมศึกษาในโรงเรียน

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพที่มี และความต้องการการเสริมสมรรถภาพ ของครูสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ในยุคโลกาภิวัตน์ 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านคุณลักษณะ และด้านทักษะการปฏิบัติ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน ประเมินค่า (Rating Scale) 4 ระดับ แต่แต่ละระดับมีความหมายดังนี้

ส่วนที่ 1 สมรรถภาพที่มีของครูสังคมศึกษา

สมรรถภาพที่มีมากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	4
สมรรถภาพที่มีมาก	มีค่าเท่ากับ	3
สมรรถภาพที่มีน้อย	มีค่าเท่ากับ	2
สมรรถภาพที่มีน้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1

ส่วนที่ 2 ความต้องการเสริมสมรรถภาพครูสังคมศึกษา

ต้องการมากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	4
ต้องการมาก	มีค่าเท่ากับ	3
ต้องการน้อย	มีค่าเท่ากับ	2
ต้องการน้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1

2.2 ผู้วิจัยตรวจสอบข้อบกพร่องคำถามที่สร้างขึ้น เพื่อดูความตรงเชิงเนื้อหา และภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม

3. ขั้นตอนการปรับปรุงเครื่องมือ

3.1 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบให้ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข

3.2 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วมาให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบอีกครั้ง และนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน (ดูภาคผนวก ก) ตรวจสอบและพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความชัดเจนของภาษา

3.3 นำแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไข มาปรับปรุงให้สมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะ โดยผ่านความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3.4 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try - Out) กับครูสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 20 คน คือ ผู้สอนสังคมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศทอวัง นนทบุรี และโรงเรียนเบญจมราชานุสรณ์ ที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย และนำมาปรับปรุงแก้ไข แบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเพื่อนำไปใช้กับประชากรจริง เป็นดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับระดับสมรรถภาพที่มีและความต้องการในการเสริม

สมรรถภาพของครูสังคมศึกษา 3 ด้าน ดังนี้ คือ

ด้านความรู้ จำนวน 17 ข้อ

ด้านคุณลักษณะ จำนวน 25 ข้อ

ด้านทักษะการปฏิบัติ จำนวน 26 ข้อ

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการในการเสริมสมรรถภาพ ด้านความรู้ ด้านคุณลักษณะ ด้านทักษะการปฏิบัติ

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ติดต่อบัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปยังกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ไปยังโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

2. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย และแบบสอบถามไปยังโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร โดยไปติดต่อด้วยตนเอง และนัดวันเวลาในการเก็บข้อมูล

3. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลตามวันเวลาที่นัดหมายไว้ด้วยตนเอง และบางแห่งได้ขอความอนุเคราะห์จากกลุ่มตัวอย่างประชากร ส่งคืนให้ผู้วิจัยทางไปรษณีย์ ใช้เวลา 3 สัปดาห์

จากแบบสอบถามการวิจัยทั้งหมด จำนวน 360 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา มีสภาพสมบูรณ์จำนวน 353 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.06

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลของการวิจัยที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Science)

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม มีขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา โดยใช้สูตร ดังนี้

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน}}{\text{จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป}} \times 100$$

ดังนี้

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าร้อยละใช้สูตร

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบในแต่ละด้าน}}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}} \times 100$$

3. ตรวจให้คะแนนแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เกี่ยวกับระดับสมรรถภาพที่มี และความต้องการในการเสริมสมรรถภาพของครูสังคมศึกษา โดยอาศัยเกณฑ์การให้คะแนนของวิเคอร์ท (likert) คือ

มากที่สุด	ให้	4	คะแนน
มาก	ให้	3	คะแนน
น้อย	ให้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

ให้นำคะแนนมาหาค่าเฉลี่ย ดังสูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ยหรือมัธยฐานเลขคณิต

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดหรือผลบวกของผลคูณ ระหว่างคะแนนกับความถี่ของคะแนน

N แทน จำนวนคำตอบทั้งหมด

(ประคอง การรณสูตร , 2638)

ค่าเฉลี่ยที่ได้แปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์ดังต่อไปนี้

3.56 - 4.00	หมายความว่า	มากที่สุด
2.56 - 3.55	หมายความว่า	มาก
1.56 - 2.55	หมายความว่า	น้อย
1.00 - 1.55	หมายความว่า	น้อยที่สุด

4. นำค่าเฉลี่ยของแต่ละข้อมาหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของ
น้ำหนักคำตอบเกี่ยวกับความคิดเห็นของแต่ละข้อ

$$S.D = \sqrt{\frac{\sum fX^2}{N} - \left(\frac{\sum fX}{N}\right)^2}$$

S.D	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\sum fX$	แทน	ผลรวมของผลคูณระหว่างคะแนนแต่ละตัวกับความถี่ของคะแนนตัวนั้น
$\sum fX^2$	แทน	ผลรวมของผลคูณระหว่างคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสองกับความถี่ของคะแนนตัวนั้น
N	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

(ประคอง กวรรณสูตร , 2538)

การนำเสนอข้อมูล

ข้อมูลที่วิเคราะห์หาค่าทางสถิติ นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง ส่วนข้อมูลที่เป็น
ปลายเปิดนำเสนอในรูปความเรียงตามลำดับความถี่

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย